

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feladv. szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetések

a hirdetőhivatalban fogadtatnak el,
azonkívül az összes hirdető-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vandár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam. 273. szám.

Szerda, november 30

Az indemnitás.

Nagybecskerek, november 30.

Miután hat hétig vitatkoztak azon, hogy napirendre tűzessék-e az indemnitás javaslata s miután egész sorát tárgyalták nyílt és zárt ülésekben olyan ügyeknek és kérdéseknek, melyek egyáltalán nem tartoznak a tárgyhoz, oda jutott a nem a javaslat, hanem a miniszternök személye ellen folytatott harc, hogy az obstrukcióból kifogyott a szusz és új, hosszú lélekzetet készült venni a tárgyalásra került javaslat alkalmából.

Az indemnitás javaslata tehát napirenden van, de az ellenzéki pártok elhatározták, hogy megobstruálják a javaslatot s a látszat azt mutatja, hogy sikerült nekik az országot törvényen kívüli állapotba szorítani, ha a kormány nem enged a közvélemény nyomásának s komolyan neki nem lát az obstrukció legyőzésének. Mert az obstrukció Bécsben és Budapesten kétféle dolog, melyek közt a bekövetkező bonyodalmak és zavarok miatt alig lehet párhuzamot vonni. Magyarországra nézve a győztes obstrukció sokkal veszedelmesebb, mint Ausztriára nézve; az Magyarországon végzetessé válhatik, mert a törvényen kívüli állapot a magyar alkotmány veszélyeztetését jelenti.

Ausztriában beletalálják magukat az elkerülhetetlenbe, ott szükség esetén az alkotmány 14. §-ával segít magán a kormány, de a magyar alkotmány nem ismer ilyen szakaszt s a magyar kormány kénytelen lesz a törvényen kívüli állapot tartama alatt rendkívüli eszközökkel kormányozni és az állami működés folytonosságának fentartásáért a parlament

utólagos jóváhagyását kérni. Ez ugyan nem alkotmányos eljárás, de a helyzet kényszere olyan, hogy ezt a segédeszközt nem lehet kikerülni, ha az ellenzék folytatja az obstrukciót. Mert hiszen az állami kötelezvények szelvényeit be kell váltítani, a hivatalnokok fizetését ki kell fizetni, a katonák zsoldját meg kell adni. Az államgépet egy perce sem szabad megállítani, mert ez oly végzetes meg-rázódásokkal járna, melyeket minden áron, még egy törvénykülső intézkedés árán is meg kell akadályozni.

Vajjon jól megfontolta-e az ellenzék, minő veszedelmek rejlenek az ilyen precedens alkotásában és hogy szabad-e ilyen irányban elfajulnia a személyes harcnak, melyet a miniszterelnök ellen folytatnak? Ausztriában nemzeti ügyet akart diadalra segíteni az obstrukció, de a személy ellen irányított harcnak Magyarországon nincs semmi értelme s nem éri meg azt az áldozatot, amibe kerül. És ha még oly vakon dühöng is az ellenzék gyűlölete báró Bánffy ellen, még mindig nincs ok rá, hogy az ellenzék kitegye a magyar alkotmányt azoknak a veszedelmeknek, melyeket az obstrukció okoz.

Az ellenzéknek jobban kellene szeretnie, vagy legalább is jobban szerethetné a hazát, mintsem Bánffyt gyűlölni; sem tulajdon lelkiismerete, sem a történelem előtt nem felelhet érte, hogy olyan állapotokat teremtsen, melyek nagyobb válságokkal és zavarokkal vannak összekötve, mint egy testvérháború. Ha azonban nem térne magához az ellenzék, akkor a kormánynak minden rendelkezésére álló eszközzel meg kell mentenie, ami még megmenthető. Korlátoznia kell a szólásszabadsággal üzött

visszaélést, hogy megmentse a magyar alkotmányt és biztosítsa a magyar állam fennállását és rendezett állami viszonyok folytonosságát.

Csak nem szabad e pillanatban félreérteni s figyelmen kívül hagyni a közvélemény nyomását. Az ország minden részéből az obstrukció legerélyesebb leküzdésére hívják fel a kormányt s ez kötelességét mulasztaná el, ha nem ragadná meg a kezdeményezést a házszabályok szigorú megváltoztatására.

Nem a kormányt, hanem a magyar államat kell megmenteni. Erről van most szó.

Uj főispán. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Török Zoltánt, Nógrád vármegye alispánját, ugyanazon megye főispánjává nevezte ki. A legelső kézirat így szól:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Török Zoltán Nógrád vármegye alispánját ezen vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Gödöllőn, 1898. évi november hó 25-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Perczel Dossó, s. k.

HIREK.

Tájékoztató.

December 3. Jótékonycélú ünnepély a színházban.
December 12. Közigazgatási bizottság ülése.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hőgöyk részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— **Kinevezés.** Torontál vármegye főispánja Szabó Miklós helybeli lakost ideiglenes számgyakornokká nevezte ki.

— **A pénzügyigazgatóság köréből.** A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz Fejér Blát pénzügyi fogalmazó gy-kornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

A „TORONTÁL“ tárczaja.

A diadal.

Vannay lekísérte a lépcsőkön az orvost s utközben beteg feleségének állapotáról tudakozódott, a mit lakásán, a beteg iránti kiméletből, nem tehetett.

— Bird rá, hogy minél előbb utazzék Meránba. Ez az ősz, nedves köd veszedelmes mérreg a tüdejének. Legjobb volna, ha még ma itt hagyná a várost, mert minden perc, a mit itt tölt ebben a gyilkos időben, halálos veszedelem. Iparkodj hát, hogy délután már ne találjam itthon.

Az orvos felgyűrte a gallérját s a kapuban magára hagyta Vannayt, ki a felett gondolkozott egy darabig, hogy mi módon tudassa feleségével ezt a szomorú hírt. Feltárja előtte a valóságot? Ezt a legnagyobb kegyetlenségnek tartotta, mert megölné a betegnek bizalmát önmaga iránt; az ebből következő lelki állapot pedig a betegségre káros befolyással lehetne. A másik módot kellett tehát választania. Mosolyt erőszakolt ajkaira és így lépett be feleségéhez, ki hintaszékében ülve, ábrándosan bámult ki a város fölött úzó ködbe. Közönnyel fogadta férje mosolyát és még nagyobb közönnyel hallgatta Vannaynak e szavait, melyekkel betegségét kedves színeben iparkodott festeni.

— Az orvos a legh. tárczójában arról

biztosít, hogy állapotod lényegesen javult, de hogy a javulás tartós legyen, föltétlenül szükséges, hogy a nedves ősz, idő elől Meránba menekülj néhány hétre. Ugy-e, kedvesem, megteszed ezt mindnyájunk kedvéért?

Vannayné kémlélődve nézett férje szeme közé s a mily nagy lélekbuvár volt az asszony, bizony hamarosan kiolvasta Vannayból, hogy a dolog nem egészen úgy áll, a mint ezt ő elárta. Jól esett neki a férj kiméletessége, melyben szerelmének jelet látta s e pillanatban ő, a beteg nő, úgy érezte, hogy neki kötelessége erőntentnie férje lelkébe.

— Igazán nem értelek se téged, se az orvosunkat. Sobase éreztem magamat olyan jól, mint most, s mégis ma álltok elő azzal, hogy el kell utaznom Meránba. Mi keresni valóm van ottan? A lázám megszűnt, a köhögésem csak ritkán jelentkezik, meg aztán olyan erősnek érzem magam, mintha újra a régi, tizennyolc éves leány volnék. De végre is, ha akarjátok, engedelmesskedem és ha tetszik, még ma elutazom.

Ezek után a vigasztalások után, a melyekről jól tudták, hogy azokban egymást kölcsönösen rászédtek, Vannayné csöngtetett a szobaleánynak s elrendelt nála mindent, a mi az utazáshoz szükséges.

— Ugy-e bár, — szólt férjéhez kérés hangon, te majd kiadod a szekrényből a ruháimat és vizyázni fogsz, hogy kár ne essék semmiben, míg néhány levelet írok szüleimnek és rokonaimnak, melyekben elutazásomról érte-

sitem őket. Kérlek, ne feledd itthon a téli ruhámat és köpenyemet, mert az idő Meránban szeszélyes és gyakran a legverőfényesebb délelőttöt hideg délután váltja föl. Aztán meg csomagoldtasd be a világoskék selyemruhámot is, a strucc-tollas Rembrandt-kalapot és a tavaszi galléromat.

Besséde, melyen a lemondásnak és melankóliának szomorú hangja rogtat át, élesen belemarkolt Vannay szívébe és ennak a fájdalomnak a hatása alatt félve várta, hogy felesége ajkán elhangzik még ez az intézkedés is: És téved a nádkosárba fehér atlaszelyem ruhámat is, azt, a melyik oly régen volt rajtam. Hátha erre is szükségem lesz... Hisz oly változó világ van Meránban. Hátha...

De Vannayné nem gondolt erre s ha talán eszébe is volt, nem szólt róla férjének, mert nem szeretett az ilyen tulajdgosan érzékeny jeleneteket. És végre is jól látta és ismerte a viszonyokat, tudta tehát, hogy inkább egymás bátorítására, mint elcsüggesztésére kell törekedniök.

Míg a szobaleány lecipelte a padlásról a nagy nádkosarakat, Vannay a legnagyobb gondal szedte ki a szekrényből az asszony ruháit és az ágyon szétterítette őket. Szerelmének, házasságának ezer és ezer édes emléke elevenedett föl lelkében, a mint majd az egyik, majd a másik ruhadarabot vette kezébe. De ezeknek az édes emlékeknek a harmóniáját megzavarta egy szomorú érzés, mely akkor ébredt föl a szívében, a mikor a szobaleány gondosan belegyömösölte a ruhákat a kosárba.

Torontáli szőnyeggyár r. t.
Nagy-Becskerek.
1007-21-VII

— **Pancsovai törvényhatósági bizottsági tagválasztás.** Pancsováról a következőket jelentik lapunknak: Rövid, de heves küzdelem után tegnap sajlottak le itt is a törvényhatósági bizottsági tagválasztások. A felső városban, hol a szerbek vannak túlnyomó többségben, csak ők állítottak jelölteket s ezek egyhangulag meg is választották. Az alsó városban azonban, a hol a választók többsége német és magyar ajkú, két párt állott egymással szemben. A régi „szabadelvű párt“, a mely az örökös elnökválságok és határozatlansága miatt már a múlt évben züllött szét és az ebből a legutóbbi tisztújítás alkalmával kivált „független szabadelvűek“ pártja, mely a tavalyi pótválasztás idején lépett először actióba s győzött is mindjárt. A régi „szabadelvűek“ Christian Antal kir. közjegyző és Mattanovich Adolf polgármester vezetése alatt mentek a harcba s a küzdelmet egy felhívással nyitották meg, a melylyel az ellenpártot a leghevesebben megítámdták s ezenfelül kortesseik útján azt is híresztelték, hogy a „függetlenek“ ellen Rónay főispán utasítására „léptek akcióba“. Ez a kortesfogás azonban még a választás napján illetékes helyről szerzett információ szerint közönséges valótlanlagnak bizonyult s époly keveset használt, mint a famozus felhívás, mert a független szabadelvűek, kik egyébiránt mindannyian az országos szabadelvű párt hívei s a kiknek pancsovai Graff János Pál a vezérük, ezuttal is győztek, a mennyiben nyole betöltendő hely közül hetet az ő jelöltjeik foglaltak el. A nyolcadik helyre sikerült a régi „szabadelvű párt“-nak dr. Hody Antal itteni ügyvédet bejuttatni, ugyanazt, a ki két évvel ezelőtt függetlenségi 48-as programmal Daniel Ernő báró ellen lépett volt fel s a ki nagy népszerűsége révén a 2500 szavazatból éppen 98-at kapott akkor. Dr. Hody győzelmét különben annak tulajdonítják, hogy a törvényeszéki tisztviselők s a Társaskör tagjai, kik többnyire a függetlenek listájával szavaztak, a szavazó lapon egy jelöltet Hodyval helyettesítettek. Vannak egyébiránt, a kik — s ezek nyilván a csipősebb találgatók — egyenesen Christian közjegyző és Mattanovich polgármester buzgalmára vezetik vissza Hody megválasztását, viszonzásául annak a meleg érdeklődésnek, a melyet Daniel kereskedelmi miniszter és képviselőnk a közjegyzői állás betöltése alkalmával tanusított. — Mindenesetre különös, hogy akkor, mikor a régi „szabadelvűpárt“ kifejezetten a két szabadelvűpárti elnök, t. i. Christian és Mattanovich vezetése, tehát az országos szabadelvűpárt aegiese alatt indítja meg a harcot, olyas valakit jelöl és segít diadalra, aki nemcsak hogy nyíltan vallja magát függetlenséginek, de vallott elveihez hiven lapjában, a Végvidékben kiméletlen harcot

folytat a szabadelvűpárt s általában az egész kormányzat ellen, a melynek pedig a „régis szabadelvűek“ legutolsó felhívásuk szerint is tántoríthatlan hívei. Egy szabadelvű.

— **Allamsegély.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Stroca János komlósi g. kel. román lelkész 200 frt államsegélyben részesítette.

— **Két választás.** Mint O-Bessenyőről jelentik, ott ma ment végbe a községi orvosi és tanítónői választás. Egyhangulag megválasztott orvosnak dr. Holcz Antal glogoni orvos, tanítónőnek pedig Velcsov Teréz. Érdekes, hogy noha mindkét választás egyhangú volt, Velcsov János ottani virilista felebbesztést jelentett be.

— **Gonosz idő.** Hiába sütt le néha az égből az arany napugár, hiába mutat a hőmérő tizenkét fok meleget, s az eresztől, a honnan más esztendőben ilyenkor jégesapok lógnak, hasztalan esurog le a langyos esővíz; a magyar gazda nem örül ennek a csalóka időnek, hanem fejét csóválva áll meg a pitvarajtóban, mondván:

— Hej, be gonosz időnk van! Ez háborút, forradalmat, vagy holat hoz!

A szántóföld pedig hiába várja a fehér hótakarót, az a sok apró ezüst hópihe csak nem száll alá, s már december is küszöbünkön van a tél csak nem jön, hanem helyette tavaszi szellő, meleg napugár, nyári szivatar, bárányfelhős égből az csalóka játékok. A nép hitében — ott a falvak, tanyák és kunyhók szelid, ábrándos világában — vad sejtés futja át a sziveket. Babonás jövendőt szönek róla a holdvilágos novemberi estéken, leve az igazi téli estéket, mikor odakünn zug a szélvész, s a puszták végtelenében szárnyas paripári rohan az orkán, a téli fagyban pedig gyémántragyogóvá jegecedik a vizesebb s a téli szél fúvása megrázza a tanyaház ajtaját. De a jó lelkek hiába várják most a szép fehér telet. Nem jön.

— Szép jó estét, földi, — mondja a szomszédnak a gazda.

— Adjon isten kendnek.

— Be rossz kedve van! Talán rossz fűvön legeltek a birkáik?

— Nem a szomszéd... Nem érzi kend ezt a gonosz időt? Baj lesz ebből baj... Igy volt ez negyvenhétben is... meg akkor, mikor Tajánországba vittek bennünket és vér mosta a vetéseket... Ebből a gonosz időből háború, forradalom, vagy nagy betegség léssen...

Ilyen és ehhez hasonló babonás jövendölés járja most szelidben-hosszábrán az országot. Es szó, ami szó, rendkívül szokatlan, szembetűnően abnormis is ez az időjárás. Látjuk és érezzük ezt mindnyájan, csupán azzal a különbséggel, hogy míg a csillagászok egy ismeretlen üstökös közeledését jelzik földünkhez; odalent az apró tanyai házakban csak ez a mondas járja:

— Baj lesz, baj ebből a gonosz időből... Háború, forradalom, vagy, kolera léssen... akárki meglássa...

— **Garázda szlész.** Volt a Deák-társulatnak egy bivaly erejű koristája, a ki megbirkózott egy szerre hat másik emberrel. Számtalanok az ő cselekedetei, szerepelt annak idején Lugoson, a híres perron-affairban, mikor egy primadonnát látogató gavallér megtépázva ment haza s legutóbb Nagybacsokereken is rendezett holmi kisebb skandalumot, feje tetejére borítva az egész öltözöt holmi kicsinyiséggel. Természetes, hogy új állomása, Zomborban sem nyugodhatott, a miről a követő ez ő kis tudósítás számol be: E hó 27-én éjjel a Szentháromság téren Nagy Sándor a helybeli színház tartsulatnak tagja részleg állapotban Miklóssy J. megyei hivatalnokot megtámadta és

dulakodás közben késével súlyosan megsebezte. Miklóssy, ki mindaddig élet-halál közt lebegett, már jobban van. A színházat pedig a rendőrség vette gondjaiba.

— **Öngyilkos fiatal leány.** Szabadkai levelezőnk írja: Virágok közt fekszik, összeszorított ajakkal egy szép fiatal leányka. Tegnap még duzzadt az élettől, szemei hamiskásan tekintettek jobbra, balra s ma szomorú a fehér leányszoba, mert élettelen a gazdája. Az eset részletei a következők: Éppen egy esztendővel ezelőtt látta meg először a kis Kulcsár Aranka, egy polgári iskolás leányka, a szintársulat tenoristáját. Nevelő anyja, ki néhány év előtt szűz volt valamelyik társulatnál, vitte a kis lányt színházba. És a szép férfi, a tenorista gyönyörű éneke elbűvölte a feltűnő szépségű, rövid ruhás lánykát. Azután még sokszor látta, sokszor hallotta őt és kis szíve lánggra lobbant. Megismerkedett a férfivel, járt utána — ő, a kis iskolás leányka, az erős férfi után! Könyvvel a kezében indult iskolába és — elment szíve bálványához. Ott töltötte az iskola órákat délelőtt, délután. A nevelő szülők gyengék voltak, a kis leányka szerelme nagy, végtelen nagy. A leány elhagyta nevelőszülei házáat a férfiert, ki tárt karokkal fogadta a rendkívül szép leánykát. Es a leányka nagyon boldog volt. Boldogsága azonban csak rövid néhány hónapig tartott. A férfi meguntta — haza küldte nevelőszüleihez kedvesét. Es az öreg pár visszafogadta az eltévelyedett gyermeket, vissza adta neki régi szobácaját, — vigasztalták, dédeltették a szép gyermeket, mindhiába! Zokogva borult ágyacskája és siratta elvesztett boldogságát. Mult hét pénteken küldte haza a leánykát a tenorista — úgy mondják egy más lány miatt — és még az nap sikerült neki a gondos nevelőszülők éber figyelmét kijáratani és egy pohár gyufaoidatot meginnia. A szülők rögtön orvosért küldtek, de az orvos nem konstatálhatta a betegség okát, mert a leány emberfeletti erővel tudta eltűkölteni baját. Még egyszer látni kívánta kedvesét — a szülők elhívták Mihályi Ernőt, aki el is ment hozzá. Tegnap éjjel egy óraker pedig a leánykát a halál megváltotta szenvedéseitől. A halottat felboncolják, hogy a halál okát megállapítsák, mert nevelőszülei állítása szerint a szíve repedt meg.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata** Kruspér Pál kir. főmérnök s államépítészeti hivatalfőnök elnöksége alatt Szegeden szervezett bizottság vizsgáját 1898. évi dec. hó 17-én d. u. 3 óraker kezdve a m. kir. államvasutak szegedi szivattyu-telepén fogja megtartani, miről érdekelték azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a vizsga letételére vonatkozó, kelően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottság elnökénél (Szeged, postapalota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap d. e. 9 órájáig benyújtaniok vagy beküldeniök.

Hiába hessegette magától a képet, képzelődő ereje a kosarat koporsónak nézte, melyben kiteritenek valakit és ez a valaki ebből a kosárból nem fog föltámadni többé. Valóságos megváltás volt rá nézve, mikor hat éves kis fia tíz óraker haza jött az iskolából és ostromolni kezdte őt kérdéseivel, a melyekre az apa mindennel felelt, csak az igazsággal nem.

— De apuska, hiszen a ruhákat mindig tavasszal sokták eltenni ebbe a kosarakba, hogy nyáron át a mely ne bujjon beléjük.

— Igen, fiacskám, tavasszal a télt, ősszel pedig a nyárit pakoljuk el. Es mert most ősz van, hát eltesszük mamuska nyári ruháját.

— De ez a köpönyeg itt téli, hát miért tesszed el ezt is?

— Mert ujat veszek a mamuskának, erre hát ez idén nem lesz szüksége. Ha jól viseled magad, neked is veszek.

A kis fiu ennek a biztatásnak annyira megörült, hogy ujjongva futott be az édes anyjához.

— Mamuska, a papa azt mondta, hogy neked is, meg nekem is új télikabátot vesz. A tiedet már el is pakoltatja a papa, mert nem fogod többé viselni.

Vannayné a levélírást félbenhagyta, nehogy fölösleges munkát végezzen. Csöngetésére bejött a szobalány, megparancsolta neki, hogy a kis fiu ruháit is csomagolják be, mert a gyermeket magával viszi.

— De, nagysága kérem, a nagyságos ur épp az imént mondta, hogy Lajoska itthon marad.

— Mondja meg a nagyságos urnak, hogy

kéretem, egy szóra. — Alig tette ki a cseléd a lábát, Vannayné elvesztette nyugalmát, melye a szót alány előtt egy-két pillanatra magára erőszal colt. Gyermekét kiküldte és idegesen járt fel és alá szobájában. Vannay alig ismert rá feleségére, annyira megváltozott néhány pillanat alatt.

— A cselédétől hallom, hogy itthon tartod a gyermeket.

Vannay csodálkozó arcot vágott, mintha megis pte volna őt, hogy felesége másként gondolko zott.

— Hát nem természetes, hogy a gyermek itthon maradjon. Eltekintve attól, hogy az orvos is így akarja, sőt paran solja, a gyermek már csak azért nem mehet vele, mert iskolába kell járnia.

Vannayné minden felindultsága mellett is, felkacagott ezen az okos odáson.

— No, ezt igazán pompásan csináljátok. Tehát ha arról van szó, hogy az anya, a ki hónapokra elutazik, magával vigye-e gyermekét, ti szal álltok elő, hogy nem lehet, mert a gyermeknek iskolába kell járnia. Én pedig erre azt felelem nektek, hogy a gyermek elvesztheti ezt az egy esztendőt. Nagy áldozat ugyan egy ártatlan gyermektől, de hát az anya megérdemel akkora áldozatot is.

— Jolán, te beteg vagy s eléggé terhére lesz Meránban ón magadnak. Mink fásasztanád ott magad a gyermekkel is.

— Nem értelek, igazán nem értelek... Hallottad már valaha, hogy egy anyának még ha beteg is, terhére volt a gyermek e? Hát mi fásasztóbb, a gyermekkel való foglalkozás vagy

a napjában ezerszer megújuló gondolat, hogy mit csinál most a gyermekem odahaza. Oh, de hisz est ti nem érthetitek.

— Az isten szerelmére kérlek, Jolán hallgass meg. Beteg vagy és betegséged, mint tudod, veszedelmessé válhatik a gyermekre...

— Igen, beteg vagyok, de anya is. Sőt azt hiszem, inkább vagyok anya, mint beteg. De hát igazad lehet, hogy csókomban, ölelésemben a halál leskelődik. Bocssád velem a gyermeket és ígérem, hogy nem fogom soha megölelni, nem fogom soha megsókolni. Ennél nagyobb áldozatot nem hozhatok. Ha pedig még így se vihetem el a gyermeket, itthon maradok, mert a gyermek nélkül nincs célja elutazásomnak. A gyermek nélkül elvesznék, már pedig inkább halok meg itthon a gyermekem mellett, mint Meránban a gyermekem nélkül.

Vannay szemében felcsillantak a könnyek s elérékenyülve vonta keblére a feleségét.

Menj, és vidd magaddal a gyermeket, — sóhajtott a felkölve — hisz én nem gyilkosod, hanem megmentő akarok lenni...

Az asszony sokáig nézte könyein keresztül férjének jóságos arcát s hogy lábainál látta lerakva ellenfelének fegyverét, úgy érezte, hogy mégis ő maradt a legyőzött és férje az, ki legyőzte őt, mert több volt benne a szerelem és a szeretet. S mikor a szobalány bejött és megkérdezte, hogy mi történjék a gyermek ruhácaival, Vannayné nyugodtan, bár maga fölött diadal-maskodva, így szolt a leányh z:

— Hagyja künn a ruhát; Lajoska itthon marad.

Keresztseghe Jenő.

— A Horgony-Pain Expeller igazi, népszerű házi szerű lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvény-nél, csuszánál stb.-nél a Horgony Pain Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredményel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

Színház.

A magyarság hódítása.

— november 30.
Temesvár város közgyűlési termében tegnapi minden tüntetés nélkül olyan esemény játszódott le, mely nagy diadalát jelenti a magyar nemzeti kultúrának. Az egykori Bánát fővárosának színpada, melyhez a német művészetnek angyi régi hagyományai és büszke emléke fűződik, ahol egykor Sonnenthal, Gallmayer Jozefa és más német művészi előkelőségek szedték első babérjaikat — most egészen a magyar színművészeté. Délben mondta ki a törvényhatósági bizottság egyhangulag, hogy a német színészetre, mely eddig az idény utolsó pár hetében húzódtott meg, — a jövő évtől kezdve többé nem reflektál s az egész szezonra október elsejétől virágvasárnapig magyar társulatot szerződött. Temesvár polgárságának lelkes határozata örömteljes visszhangot fog kelteni az egész országban s példát szolgáltat azoknak a városoknak, amelyek a német színészetre még mindig menhelyet adnak s mindenféle ürügyekkel halogatták a magyar színészet önállóságát.

Ebből a szempontból rendkívül érdekes az a tervszerű és céltudatos eljárás, melyvel Temesvár vezető férfai másfél évtizeden keresztül a magyar színészet állandóságát előkészítették. Még Török János polgármestersége idején egyhangulag határozta el a város, bár akkor még német nyelven tanácskoztak, hogy a német színészet kiküszöbölésével az egész téli szezonra magyar társulatot szerződött.

Ez 1884-ben történt s októberben maga Jókai jött le az első magyar szezon megnyitására. Csakhamar be kellett azonban látniuk a temesvári hazafiaknak, hogy a kísérlet kissé korai volt. Az első és második szezon közel 30.000 forintnyi szubvenciót nyelt el. Ekkor jött létre a Pozsonnyal való szerződés, ahonnan február elején a német opera- és színművészület nyolcheti vendégjátékra eljött, míg a temesvári társulat a nyár beálltáig Pozsonyban játszott.

Ez az állapot tizenegy esztendőig tartott, míg végre most a pozsonyiak ingadozó magatartása arra az elhatározásra bírta a temesváriakat, hogy teljesen önállósítsák színházukat s végképpen érvényt szerezzenek az előfüggönyre illesztett jelszónak, hogy: Nyelvben él a nemzet! 1884. óta mintegy 150.000 forintot költött Temesvár a magyar színészet támogatására, de ma is épp oly bőkezűen segíti, mert hiszen az évekkal együtt nőtt a közönség igénye is s egy elsőrangú művészi testület fentartása nagyobb művészi és technikai kiadásokat igényel.

A temesvári színházat egyhangulag Makó Lajosnak, az eddigi szegedi igazgatónak adták oda, aki tízezer forint szubvenciót kap, azonfelül bérmentes színházat és fűtést. A város felajánlja arra is hathatós közbenjárását, hogy a temesvári színpad a kormánytól szintén megkapja ugyanazt a 3000 forintos segélyt, melyet eddig Szeged, Arad és Debreczen élveznek. Ezt a kormánysegélyt az említett városokban azért kapják az igazgatók, hogy operákat adjanak. Itt Temesvárott, ahol valamikor magas színvonalon álló operai staggionok voltak, ilyen hirtelen összerótt operai előadásokkal kísérletezni nem lehet, de a kormánysegélyre ennél sokkal erősebb jogcím van: a magyarságnak és a magyar nyelv érdeke. A temesváriak nagyon bizakodnak, hogy a kormány megadja ezt az összeget, mely a derék város nagy munkáját végleg befejezni segítené.

— Délvidéki színészet. Bokody Antal, a délvidéki színházak igazgatója, egy hét mulva keadi meg Lugoson a két hónapra terjedő színi-évadot 60 tagból álló társulatával. A társulat tagjai közt vannak: Farkas Béla hőszerelemes, Margittai Gyula lyrai szerelemes, Sebeni Antal és Tukorai Loránd komikusok, Vágó Béla apa-és jellemszínész, Bodz Ferencz operetta-tenorista, Radványi Dezső népszínmű- és operettebariton, Delli Henrik operette tenorbuffó, Szilágyi Aladár operette basszbuffó, Károlyi Lajos apaszínész. Károlyi Emilia anya- és hősnő, Takács Mariska naiva, Jászai Mariska szende, Reviczky Etelka népszínmű- és operette scubrette, Geröffy Flóra és Bándi Róza koloratur énekesnők, Varga Anna operette komika stb.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 30-án.)

Budapest, nov. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése névszerinti szavazással kezdődött Szalay Károly tegnapi indítványa fölött, melyet 146 szótöbbséggel elvet a Ház.

Ezután Szilágyi Dezső elnök azon indítványa tárgyában határoztak, hogy a képviselőház december 2-án ne tartson ülést s 6 Felsőge iránti hódolatának ad-jon jegyzőkönyvi kifejezést.

Polónyi kivánságára elnök elrendeli a névszerinti szavazást Szilágyi indítványát 150 szavazattal 29 ellenében elfogadják.

Ezután folytatta a Ház az indemniti tárgyalását.

Oszták miniszterek Budapesten.

Budapest, nov. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Thun gróf oszták miniszterelnök ma Budapestre érkezett és a miniszterelnöki palotában hosszasanban érkezett báró Bánffy miniszterelnökkel és Lukács pénzügyminiszterrel.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1898 november 30.

A közszárúület hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánási	uj	76	10.00	10.20	80	10.50
Tiszvidéki	„	75	10.20	10.30	80	10.70
Pestvidéki	„	76	10.15	10.25	80	10.65
Bácskai	„	76	10.30	10.35	80	—
Róz	uj	elsőrendű	70—72	8.50	8.55	
„	„	másórendű	—	8.40	8.45	
Árpa	„	takarmány	60—62	6.20	6.55	
„	„	égetni való	62—64	6.80	7.60	
Zab	„	sörfőzésre való	64—66	7.80	8.70	
Tengeri ó	bánási	—	39—41	5.75	6.10	
„	másónmű	—	—	5.50	5.55	
„	„	—	—	5.45	5.60	

VASUT-ÜGYEK.

54041/98. szám.

A m. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége.

Anyagszállítási pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 1899. évben felmerülő szükségletének fedezésére többrendbeli anyagszállításra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó anyagok általánosságban következők: tégla, terméskő mindennemű kő és zöm kő, mész, nyelek, takaréktűzhely és kálha alkatrészek s több másfélék.

As anyagok részletes kimutatása, mely egyszerűsind ajánlati mintául is használandó, egyes csoportokra felosztva az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál (I. d.) Budapest, külső kerepesi-ut 2 ik házszámjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve s a borítékon „Ajánlat a 54041/98. számhoz” felirattal megjelölve legkésőbb 1898. évi december 12-én déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához betervezendő.

Budapest, 1898. évi november hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

146.661/98. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Legelősebb utazás Bécs és Fiume között vagy viszont Budapestén át.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a fiumei forgalom emelése, illetve az Abbaziába, Lussin-piccoló és Cirkenica üdülőhelyekre, továbbá a dalmát partvidékre, valamint Olaszországba való utazások megkönnyebbitése céljából Bécsből—Fiuméba és viszont Budapestén át igen mérsékelt áru menetjegyek adtak ki és pedig az I. osztályban 36.70 a II. osztályban 24.40 és a III. osztályban 11.80 koronáért.

Ezen menetjegyek, melyekből az I. és II. osztályiak a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, 8 napig érvényesek és szokkal ezen időtartamon belül az utazás Budapestén látározás mellett megszakítható.

Együttal tudatjuk, hogy ugy Bécs és Budapest, mint Budapest és Fiume között háló és ékező kecsik közlekednek, továbbá, hogy Fiuméből a dalmát vidékre a közlekedést a magyar—horvát hajózási társaság kényelmes hajói, Fiuméből—Venezziába és Anconába pedig az Impresa—Fiume—Venezia legnagyobb kényelemmel berendezett termes gőzhajói igen olcsó viteldijak mellett közvetítik.

Bővebb felvilágosítás a budapesti városi menetjegyirodában (Hungária nagy szálloda) és Cook Tamás utazási irodájában Budapest (Nemzeti szállodában) nyerhető.

Budapest, 1898. évi november hó 22-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomása nem díjaztatik.)

Nyilttér.*)

December hó 2-ra ajánl:

Kolarits Nándor

egyenruházati intézete Temesvár,

jubileumi emlékérmeket.

- Jubileumi érem, előírás szerinti bronzból 35 kr.
- „ tüz-aranyozás 50 „
- Szalag, ehhez I. félselyemből 10 „
- „ „ I. egész selyemből 25 „
- „ „ II. „ 18 „
- „ állami hivatalnokoknak I. egész selyemből 20 „
- Miniatúr-érem aranyozva, szalaggal együtt 50 „
- „ „ szalag nélkül 25 „
- Gomblyuk-rozetttak 15 „
- „ csokrok 10 „

- 1 db. jubileumi emlék-érem
- 1 „ nehéz piros selyemszalag
- 1 „ piros gomblyuk-rozetta
- 1 „ „ csokor

összesen csak 1 frt.

Utánnvételes postaküldeményeknél portómentes szállítással együtt 1 frt 25 kr.

1026—1.1

„Hungária” nagy szálloda

Temesvártt.

Van szerencsém a nagyérdemes utazóközönség szives tudomására hozni, hogy szállodám átalakítását annak egész új és kényelmes berendezését bevégeztem és azt a mélyen tisztelt utazóközönség rendelkezésére bocsátottam.

Az összes helyiségeket nagyobbítottam és izlételjesen újonnan rendeztem be, a vendégszobákat 22-vel szaporítottam, melyeket szinte a legnagyobb igényeknek megfelelőleg (villanyos világítás stb.) készítettem.

Főtörekvésem szolid és pontos kiszolgálás, mintaszerű tisztaság, jó konyha stb. által az igen tisztelt közönségnek egy kellemes otthont létesíteni.

Becses pártfogását kérve

kiváló tisztellel
972—3.3 **Illits R.,**
szálloda-tulajdonos.

Kereskedők találkozóhelye.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerk.

14278. Ig. szám. M. o. 1107. 1898.

1003-3.3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur az 1898. évi október hó 22-én kelt 59061. szám alatt a Temesfolyó balpartján a 78—79 km. között az ujpécsi határban, a jobbparton 79—80 km. között, ugyancsak az ujpécsi határban, a jobbparton 96—97 km. között a rudnai határban, a balparton a 109—110 km. között a csávosi határban, a jobbparton 122—123 km. között a bókai határban és végül a balparton a 129—130 km. között a neuzinai határban egy-egy új gátörlek és szertár stbi építését 20.305 frt 94 krnyi összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1898. évi december hó 19-ik napjának délelőtti 10 órájára alólírt igazgatóság hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkának végrehajtására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 9 1/2 óráig a nevezett igazgatósághoz annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlkozó köteles vállalati költségösszeg 5% ának megfelelő bánatpénzt vagy óvadékképes értékpapírt a társulat pénztárát kezelő Temesi agrár takarékpénztárnál előlegesen letenni és az arról nyert eredeti letéti nyugtát ajánlatához csatolni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett társulat igazgatóságánál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Temesvárott, 1898. november 14.

A Temeshégyvölgyi vizszab. társ. igazgatósága.

11.807. tkvi sz. 1898.

1023-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. trvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Várady Imre nagybecskereki ügyvéd mint Kovách Agoston gondnoka végrehajthatónak Porubaics Róza nbecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 492 frt 67 kr. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. trvszék területében levő Nagy-Becskek város 535. sz. tjkvben, 1235. hrsz. alatt felvett, 766., 767. ö. i. sz. ház 220 □ öl beltelekkel, tehát a végrehajtáson kívül

álló társtulajdonos Czveanov Istvánné szül. Porubaics Gyula jutaléka is 1448 frt kikiáltási árban 1898. évi december hó 12 (tizenkettődik) napjának délelőtti 10 órájkor ezen kir. trvszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% -át, vagyis 144 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. miniszteri rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék telekkönyvi irattárában s a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt N.-Becskekereken, a kir. trvszék-nél, mint tkvi hatóságnál, 1898. évi szeptember hó 28 án.

Dr. Selymessy,

kir. trvszéki bíró.

KÖBÁNYAI KIRÁLY SÖRFÖZŐ

Részvény-Társaság.

Alaptőke 4,800.000 korona.

Góliát-Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legújabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamata miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a leelső orvosi szaktankönyvek melegen ajánlják, különösen dr. Korányi Frigyes és dr. Kélli Károly egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használható a bizonyult.

Ideg-bajokban, vérszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben maláta-sörünk kétségtelenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palack 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palack 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt, budapesti vasúti állomásra szállítva utánvétellel. 1005-3.2

Hónapokig eltartható.

A ládákért és palackokért adandó 4 frt, illetve 2 forint betétet, azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk: M. Hirtenstein.

Telefon
114.

Grünbaum Vilmos

Alapított
1856.

Jubileumi érmek és szalag
Hadi " " "
Szolgálati " " "
Nagy és kis ezüst érmek és szalag
Gomblyuk rozetta különféle kivitelben.

Mindenmü katonai, vasúti, tűzoltói, rendőri, sportegyletek egyenruhái és teljes felszerelések.

Magyar nemzeti és anyakönyvvezetői díszruhák és teljes felszerelés.

Livrées.

Vivó-kardok, keztük, plastronok.

Minden legkisebb megrendelés kellő pontossággal eszközöltetik.

Grünbaum Vilmos, Nagybecskerek, Hunyady-utca 6. szám.

Nagybecskerek legnagyobb és legrégebb konfekció-üzlete.

A tisztelt hölgyközönséget van szerencsém értesíteni, hogy újra érkeztek legutolsó divat-újdonosságok u. m.:

Meleg téli gallérok selyempelucéből, Brocat, Matlassé s egyéb finom szövetekből.

Elegáns téli Jaquettek minden színben. Biber, Persian, Nerz és Skung-prémel.

Szörme gallérok, Castor, Nerz, astrachan, chinchillából.

Sapokák, muffok, colliers.

Leánykabátok és vattás köpönyegek.

852-x.18

A nagykikindai járás főszolgabírájától.

11773. kig. 1898. szám.

1023-2.2

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán megüresedett magyar-padéi községi jegyzői állás véglegesen betöltendő lévén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással következő javadalmazás van egybekötve:

600 frt évi fizetés,

100 frt utiállomány,

szabad lakás, mely áll 3 szobából és megfelelő mellékhelyiségekből,

200 □ öl házi kert és

a magánmunkálatokért járó és szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket legkésőbbben folyó évi december hó 15-ig hozzájuk benyújtsák, mivel a netán később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Nagy-Kikinda, 1898. évi november 26 án.

Grób Béla,

főszolgabíró.

Védjegy.

Mária-czelli Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak, gyomorbajoknál nélkülözhetlen és általánosan ismert házi- és népszor.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbőfőzés, hasmenés, gyomorgöcs, felesleges nyalkiválasztás, sargaság, undor és hányás, gyomorgöcs, szűkülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, majbajok- és hámorhoidaknál.

Említett bajoknál a Mária-czelli gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyult, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom". (964-22.4)

Kapható valamennyi gyógyszerüzletben.

Magyarországi Török József gyógyszerüzlete Buda-
főraktár: Pest, Király-utca 12.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: Budapest
csakis: W. Kossuth-Lajos és Urvilág utca sarkán, a Gentry-Casinoval szemben

625-20.16

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.